

Сыаната
2 харчы

Бийиги одоолхут сайдыгтын биэр көстүүтүнүн булар общественнай производстваттан ордер үлэнип илэп бириматини көөжээ биллэрдик улаатта. Ону кытта тэжээ бу улахан общественнай баайы көдүүстөөхтүк туһанымы сорута турар. Маныха партиянай, комсомольскай, профсоюзнай, о. д. а. общественнай тармактар улахан болжомтолорун уураллар. Илэп бириматини туһалаахтык атаарыыга, толору таба туһаныыга киби адыс эдэр сааһыттан үөрөнүхтөөх. Онон бу дымылара комсомольскай тармактар ортолара кырата суох.

Илчлэг үүрэгний үрдэтийнхнээ, бэйтэйн бэлгитийн хатгалзанаартаа кишг үлэтийн тас өгүүнөөсй бириэмэгийн бөөчүүмнээх сөргөтүн илгээхтнээх. Бынгд оронуон үрдүүлэ 37 комсомольскэй политиниола тэриллэн үлэлнэр. Үүгэ оёсқоолалар програмна быгмытыннан зантнелары сонгоохтүк мытан илэлээр. ИБСЫКС райкомдоу бөһүрүүнү болгэмэгсүтүн кишингэр тутар, сөргөх комсомольскэй тэрилтэлэр өгчүүстэрийн дэстэр.Ой эрвэри бодаймыннээ эрнэ-дэхск буосбатах. Холобур, сузун тутар ортоотугар дээрн Чакырга «Дулуур» комсомольскэй илчлэгт формада полит-уэрэх бинр даданэ зантнэгта мытыллыбта. Сыхотгары комсомольскэй тэрилтэ итгнн кэрэ-бисл өлөрөл пропагандист В. Миронковаттан нэгтээхтүк зингнэгтала өйдөмөг

Улаңиыр ыччатым оңный-зоңный оокуолары үрөт-
төрүнгө билгини даваны сорох хаһайыстыбанын сө-
лөбөһүмүр аһайымытыга сузүтүк сыһыланнабаллар.
Ардыгөр баралах даваны ыччаттар улаңтан босхо-
ломмоһко хаалыылара баар. Атын өтүтүөн үрөхкө
кирөн баран түтүтөн дьарыттамат, зыятынны кө-
түтөр, арыгылыыр дьоннортоһ иһестөдө ийытын
өһөһүлүбүт.

Былып икки айга Чакыр библиотекатыгар 69 эрэ киһи кэлэҥэ уларса сырытта. Бу—адыс кыра. Комсомольскай төрүтүгэр дачат библиотеккада сымдыытын, периодическай бөһөккө сурутуутун үтүгөйдик, хомтурууллуохтарын наада.

Билигтэй киши, туух хамныг нийннэ, обществен-
ник буудуухтаах. Оройуон сорох комсомольский та-
рилталара илгизингариин 90-тан тахса бырибманнары-
гар тийнэ общественный издоруусканын хабаалдар. Хомо-
йуух нийн, атын хэжэ тарилталарга ити кордөрүү
ланна намынах. Аны общественный үлэбэ аманан би-
ран ону дыалалтынан үбүүннэриы чалхыта алдох
Хонторого «Эрчим» комсомольский тарилталэ (секре-
тарь Романов Д.) 7 кишинтэн састаантлах бюр-
та-ыллан баран бирдэ дараан түмсөн корбете, онно-
дор үлэ бызаланна онгохуулубата. Итинник най барыс
тулугуулдуон табыллыбат.

Илэрн биримэ бэйэ аймгыһын саймынарыга
саамай төрөөстөөх. Онуоха Култура дьыаларын,
агитациалар, микрорайоннар истэринэн араас куру-
буонтар, кудуунтар, түмүүтөр, э.д.а. төрүлүлүлөр.
Ол гынан бараан өтчүөккэ ара көрдөрүлгөлөр олортон
арыйара суох. Бу дьыаланы өйөхкө педпсихологтарга
комсомолоттар билигин дараагы илимилэритэр или
иликтэр. Дьон интервьестэринэн кудуунтар суохта-
рын тэпэ.

Илалт биримэни төрөөннэ суох аттарын сорох
иччаттары сымла сулга үктөннөрөр. Туту даһаны
гыналлара суох курдук, үкүктүтэкил омыдьар сорох
эдэр дон арытаны өкүктөтүһөн иһаллар, обществен-
най бөрөдүнн кэһаллар, ону аһан доһуобунай бу-
рууу өгөрөдлөр. Онуоха ардытар комсомольнай та-
риптэлэр биримэтингөр сэрэппэһкэ, туох даһаны ми-
рөөнн ыһбаһка хааллараллар. Маны тусратыахха,

ЫБСЛЖС районун бюрота иччат сынналган тарийнга каники кыга Эрилик Эрестин аатынан совет комсомун, район хангайгы сүхүх комсомольск тарилатин отчуоттарын иетибте, туулаанак уураактары илбита. Олорго бу салаа үлөргүх итбастар бааллара, олору туоратын суоллара ийиллыбтара.

Илалын бирнэмэ—бидний общественнай баяйбыг.
Ону мундаг эрхүүс модоонохунг туһаныхтаах.

БАХСЫ. Улз Кыһыл Знамята орденнаах В. Ф. Слепцов фуражной ына-дын ахсыттан кыстыа ыйдарыгар 880-туу кг. кулун тутарга, ынах төрөөһүнэ хойуттаабытын үрдүнэн, 132-лин кг үүтү ыан графичын лаппа аһарда. Итинан чулуу ыаччыныксыт алта ыйга 14,7 тонна үрүн илгөнч добинта.

А. Турннтаев.

«ЯКУТМЕДИОБД-СТРОЙ» мехучастогын раб-цай-дара Иван Тито-вич Сивков уонна Иван-Иванович Ишоркантьевич Кеустров ДТ-75 тракто-рынан Карл Маркс ааты-нан совхоз Чурапчы ча-ранынаады бааһынала-рытар олунньу ый ор-то туттан садалаан бу-дуннэргэ 500 тонна, ол-сбэтэр гектарга ортоту-ган 90-нуу дозна органи-ческой уовурдууну кил-лэрдикэр. Итинэн таһуу механизатордар кварта-лаады сорудах—үчүгэй-маачыстыбалаахтык то-лорулларын ханччыйды-лар.

И. Макаров.

«ЛУКТОМЕЖСОВХ ОЗ-СТРОЙ» механизирован-
ный колоннатын коллек-
тива пятилетка үлүс, су-
рун, сылын, басыны
нварталыгар 187,7 тын
солк. тутар үлүни ыттан
балаанын 17,7 тын. солк
күсүрүдө.

Коллектив ити сити-
хнэтигэр И. П. Харито-
нов сэлэйяр Арыылаах
сольскэй кулубуун тутар
биригээдэ. Хайахсыкка
14 боксалаах гараж ту-
туутугар улаһиыр В. М.
Бондаренко биригэ-
дирдээх коллектив
уонна Е. Е. Михайлов
уһиналээх дьоруус биригэ-
дэ тэһүү бодолулар.

 CO_2 норм.

ХАВАРОВСКОЙ. Прианурье союзуу оройуоннарыгар туорактаах культуралары мыйны сагаланна. Ыһны үлөтүн үчөлкэй графитын оройуон ахсын тармалыбит.

ЕБА ЫН Ы Ы   ыта экинчизини көрө
агропромышленный хол-   коллективной бадарост
боуктор   дуосабын түнөристи-
тутуналдар.   лер.

Завенлар уонна биригэ-
дэлэр, бурдугу үүннэ-
рөөччилэр уонна хаһаа-
һыстыбалар салайаачы-
лара үүнүү иһин харда-
лар. Манна ыһыаны уон
куй ыһтарга быһаарды-
лар.

(ССТА).

(CCTA).

ГЕНИАЛЬНАЯ МЫСЛИТЕЛЬ,
ТӨЛӨННӨӨХ РЕВОЛЮЦИОНЕР

[illegible]

Күн-дөмд ааһан итэрийн ажлын революционнай теория титанын албет-дүп-пэт хорсун бийлэлтэн ис хоһоон уонна изэмэлэ ордук ырылхайдыт көстөр. Тула баары баһаарыахха уонна уларытаахха — аан дойдуну революционнайды уларыта тутууга бейитин бүтүтүнгүү анаабыт Карл Маркс идеяһы уонна политическай биир сааһаахтарын инниклэригэр иттигин соругу туруорбута. Маркс үөрөдө митрополитиһа дьынгыах революционнай буолбута уонна ону кылга тэниэ дьирин социальнай революциялар суоһарын сылаппыта.

Марксы уонна Энгельс эрэллэх батыйааччынан дэриэктэ, саага, үрдүк кэрдиксэ ытыарбыт Ленин. буолбута. Ленин уонна кини төрүөтүт большевиктарын партията планета социальнай-политическай массуутун төрдүтэн уларытыт бастагы кыйаанылаах социалистическай революцияны салай бытара. Рабочай кылаас, норуот мас-саларын сүткэи апар-тутар үлэлэрин уонна историческай кыйаабыларын эра та салаааһыта.

Сир шарын бүтүнхүүтүн үлэин дөөннорүн Мариска-улуу мыслительтэ уонна революционерга, аан дойду пролетариатын сирдытитигэр уонна учуута лытар таптаала итгизинэ билиминтэ мунуури суох. Ол эрэри киһи үөрөбө историкаа аан бастаан олоххо киирбит дойдутун — Советскай дойду гражданыгарлар Кара-Марис ураты чугас уонна кунду.

Москвада, Улахан театрга иудун тутар 13 күнүгэр научнай коммунизм төрүтүтээччи, аан дойду пролетариатын сирдигэ уонна ууһутала Карл Маркс төрөөбүтэ 165 сыла уонна элбүтэ 100 сыла тубсдууларыгар аналлаах үөрүүлээх мүннэх буолла.

Үөрүүлэх мунных кыттыслахтаро
табазыстары Ю. В. Андронов, Г. А.
Алиев, М. С. Горбачев, В. В. Гришн-

ни, А. А. Громыконы, Н. А. Тихоно-
ва, Д. Ф. Устиновы, К. У. Черненко-
вы, В. М. Долгих, В. В. Кузнецову, Б. Н.
Пономареву, М. В. Зиминны, Н. В. Ка-
питановы, К. В. Русакову, Н. И. Рыж-
кову сунуухтаригар турай дохсон, ухун
хэсэг тэмдэглэн хөрвөхдөг.

Муншбагы ССКП КК Политбюро-тун
чилине, ССКП МКК бастагы секретара
Б. В. Гроднев аста.

«Марке үөрөдэ—охсуууга салаат» дэи дэхлээтэ ССКП КК Политбюро-тун члнэнигэр кандидат, ССКП КК секретара В. Н. Пономарев онордо.

Маркс үерэриттан бүтүнүүтүн генеральной түмүгүнэн, диктэ дакылаатчык, социализм уонна коммунизм кыһайыылара мүчүрүйбөтө буолар. Билгит бастакы кыһайыллаах социалистическай революция билгит дойдубутугар буолбутунан, кииһи аймакха социализмга тийер сулуу ленинская партия салалатынан Россия пролетариата соллобутунан кизин туттар быраантаахпыт. Социализм ийин охсуһууга билгити нуруоппут кыһайылытын дойдуннаах усулуобуйатынан партия Марксынан, Энгельсынан, Ленинизм айыллыбыт революционнай науканы айымнылаахтык сарыһнарыгыга уонна сатаыллаахтык тутууга буолбута.

Маркс үнэмтгэн сүүс сэл устата
хүний үөрээр зан дойдугаарь рабочий
уушна барь революционный хамса-
нынгар сүмхэн опытарынан байгыл-
лынна. Ленин баар буудал марксист-
ский теорияны сайныгары уушна нл-
лаабынайт—кинэни олоххо сэтгэни-
лээхтик хилээр: бүтүн санга эпохата
арылынна. Влдингт научний социализм
байгылгэр кыайышлаах социалистиче-
ский революциялар, бастатан туран,
Силдэн туран, Улуу Октябрь опытта-
рын дараны, СССР-гэр сайдылтаах со-
циалистический общественны, бүтүн
кэлкэз дойдугаарь социализмы тутуу
опытын дараны түмэр.

ССКП-гар, рабочий кылмас интернэ-
теринг иһин, норуоттар кенгүллэрин
уонна дьоһоллорун иһин дьиннээх охсу-
һалаччыларга барыларыгар, дигэн бэ-
лиэтээтэ түмүгэр дакыдаатчыт, науч-
най социализм, марксизм-ленинизм
сырдык уонна өй-санаа өрө күүрдэр
дүүкүтэтинэн, охсуһууга эрэллээх уон-
на муударай салалтанан буолбута, буо-
лар уонна буола туруора.

(CCTA).

МОСКВА. Карл Маркс
узнал Фридрих Энгельс
из детства.

Снимок: музей экспонаттарыннан биридестер
А. Рязанов художник
«Карл Маркс 1872 жыл-
лаахха I Интернационал
Гавгатавы конгрессыгар
тыл стипта» дизн хартыы-
ната.

ССТА - ФУОКРОНИНАТА.

★

КОЛЛЕКТИВТАР ОРУОЛЛАХТАР ҮРДЭТИЭХХЭ

ОСКП Кийн Комитетин уонна ССРС Министрдарын Советын «Улаа дыссипилинэтин салгыа бөдөрүтөр, норуот хаһайыстыбатыгар кадрдар кэлэ-бара турууларын аччатар дьаһаллар тустарынан» итиннэ ОСКП КК сэттиситэтиэри (1982 с.) Пленумун уурлаахтарыгар үлэ дыссипилинэтин бөдөрүтүүтэ, ыһылыы-тогууу уонна хаһайыстыбаныа суох кыһылы утары охсуугута үлэ коллективтарын оруолларын үрдэтти сорула туруорулунна. Итинэн сибээстэн үлэбит эбээһинэһин, гражданскай иһин тустарынан өйдөтөр үлэ киэҥник ыһылыылаах.

Производство күүскэ сайдыыт кэмигэр, билигин, биэр да рабочай, специалист үлэ дыссипилинэтин, общественнай бэрээдэг кэһиниэ улахан охсуулаах. Оттон ол арайах муньа-рынан, быстах кэпсэтин-нан суох онгоһуллар кыһалыбат. Бу боппуруска утумнаах үлэ эрэ биллэр.

Үлэ дыссипилинэтин бөдөрүтүүтэ үлэһиттэр

саамай маассабай тарил-телэрэ — профсоюзтар улахан оруоллаахтар. Профсоюзнай үлэҥэ буол-та бэриллэр уонна проф-союзнай тарйээччилэр инициативалаахтык үлэ-лиир сирдэригэр үлэ дыссипилинэти кытаа-нахтык туһуулар, үр-дүк көрдөрүүлэр сити-һиллээлар.

Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдаагы от-делениетын салаатата (управляющей Н.Д. Пер-мяков, партбиро секре-таря Л.А. Дьяконова) ра-бочайдары кытта үлэҥэ профсоюзнай, комсомоль-скай, о.д.а. обществен-най тарилтэлэргэ тирэ-бирдэлэр. Сыахтаары профком председатели-нин коммунист И.Е. Ва-сильев үлэлиир. ОСКП КК сэттиситэтиэри Пле-нумун кэһинтэн манна үлэ дыссипилинэтин туһунан боппуруска про-изводственной, профсо-юзнай муньахтарга ха-та да дүүллэһилинэ.

Профкомга үлэ дыссипилинэтин кэһээччилэ-ри, арыгыһыттары кыт-та биридигээн кэпсэ-тэлэр. Обществоннай баайы-дуолу хормонно-һун, арыгылааһын иһин бэрүүдээхтэр сэмэҥэ тар-дылан иһэллэр. Бу сыт-га киирэн баран общест-веннай сүбүһтэ утуллу-бут оту кэтэх сүбүһүлэ-ригэр сэттэн 4 киһи эпи-лиэһэ тардылына. Уу-Обуустаах ферматтар арыгылааһын түбэлтэлэ-ри тахсыталаһаннар, икки-түгүл аналлаах муньах-ныттылына. Онно бэрэ-биркэллэр бөдүрүтүүх-үлэҥэ ыһылыыт Р.П. Волимов атыа сиргэ кө-һөрүгө быһаарылына. Ити курдук, Төлөй Ди-рингизэги биригээдэ көһө сылдьар муньах-түмүгүнэн ыһылыыт Манарова М.И. арыгы-тан күүс отунун эитэ-түгэ быһаарылына. Үлэ дыссипилинэтин бөдөр-үтүүтэ ити курдук дьа-һаардаах үлэ ыһыттар

буолан, отделение произ-водственной көрдөрүүлэ-ри сыл ахсын сыһыа үр-дүн иһэллэр. Ааспыт сыл түмүгүнэн совхоз отделение, сельскай Со-вет уонна олохтоох Куль-тура дьиктэ социалисти-ческой куоталаһыла кыһылылааһынан тахсы-быттар.

Үлэ туһунан Сокуон-нар, уураахтар, инструк-циялар, быһаарылар ситэ туһуулауулаахтарын туһунан суруйар «Тыһын боппуруска» дьин ыстаты-ытыгар РСФСР үтүө-лээх механизатора К.Н. Пестерев, Миһэмэ ити-ниэхэ улахан бөдүрүтөү ууруохха дьин сыһыбын. Бу боппуруска орду-к көрдөрүлээхтик — сы-һылыылаахха. Сокуон-нары хаа биридин үлэ-бит үчүтүйдик биллэри-уонна халбыга суох тө-лөрүн ситкиэххэ.

Биллэн турар, итиннэ-ха үлэ коллективна бы-һаар оруолаах. Ону Сары дьаһалларынан үр-дэтин иһэрбит наада.

А. ШИШИГИН,
Карл Маркс аатынан
совхоз профкомун
председателэ.

ПРЕЗИДИУМ КӨҥӨ СЫЛДЫАР МУНЬАҔА

Профсоюзнай олох

Олохтоох промышленность, дьин уот, коммуналь-най предприниматель уонна олоҥу дьаһаҥ хааччы-най үлэһиттэрин профсоюзун обкомун президи-умун туһаанаах министертөөлөр коллегияларын кытта холбохтуктаах көһө сылдьар муньаҥа баһи-ги оройуонмут кинигэр Чурапчыга буолла. Онно Алексеевскай, Мэнэ-Ханталаа, Уус-Алдан итиннэ биһиги оройуонмут промкомбинаттарын уонна олоҥу-дьаһаҥ хааччылааҥа производственнай управлениеларын салаааччылар сырыттылар.

Холбохтуктаах муньах хаастар хаачыстыбалаах-уаһин биригээдэһин тэ-рийиһэ киирингэ Чу-рапчытаагы промкомби-нат директора А.П. Лис-тикова, олоҥу-дьаһаҥ хааччылааҥа производст-веннай управлениетын кылаабынай инженерэ И.С. Шеломов отчуотта-рын иһиттэ.

Промкомбинат коллек-тивтар биригээдэһин бэ-дэрээтэһин үлэлээһин тэрийиһэ аналлаах ко-миссия үлэлиир. Танҕаһы-тигэр сыах рабочайдара үлэ ити бастыҥ нымма-тыгар ааспыт сыттан киирбиттэрэ. Төлөбүр бо-родуускуйа барыта ситэ-рилиһтиһэ эра онгоһул-лар. Оттон столарнай сыах байылыттан саға-лаан биригээдэһин бэ-дэрээтэһин үлэлээн ээр. Бу системанан 42 рабо-чай хабылына.

Үлэ сана, прогрессив-най нымматыгар киири-ни сибээстэн хамнас биэр нэрэтиһэн биригээ-лэ советтэ быһаарылы-нан үлэлэһилэр. Уолсаи бүтэһиттэх түмүк иһин бары охсуһар буолаһнар, үлэ дыссипилинэтигэр бил-лэрдик түбүстэ, боро-дуускуйа хаачы тыһыт-иһин ирдэбил күүһүрдэ, үлэ онорумтуота үрдэ-тэ. Рабочайдар хамнас-тара биридигээн үлэ-лээбит кэмнэригэр 102 —108 бырыһыанга тиһэ-үүһэ.

Олоҥу-дьаһаҥ хаач-чылааҥа производственнай управлениетыгар быһыл-фотоцех, тууу үлэһиттэ-гэ, атах таһаһын онго-гоччулар, бүрүүкэ, тас-таһас уонна элпэһи-таһыны тигэр икки коллектив биригээдэһин бэ-дэрээтэһин үлэлээһин-нэ киирдилэр. Итинэн рабочайдар 53,6 быры-һыаннара хабылына. Бу дьаһал үлэ режимин кы-таанахтык туһуууга, са-

С. ЧИЧИГИНАРОВ.

Украина соцуруу өттү-гэр тууулар Каховскай сүөгүрдэр система—XI пилулетна бөдөн тууу-ларыттан биридэстөрө, билигин үгүс националь-ностаах дойдубут норуот-тарын дөбөрүдүүларын символла. Манна Днепр-ти сөкүүдэҥэ 530 кубо-метр уу бэриллэр буолу-оҥа.

Снимокка: Каховскай магистральной ханаал, ССТА фотохрониката.

АКТИВ ОСКУОЛАТЫГАР

Кулун тутар 30 күнү-гэр партийнай-хаһайыс-тыбоннай актив оскуола-тын учараттаах азия-тигэ буолла.

Онно «Аан дойду бала-һыаннаа» уонна «ССРС-экономическай сайдыа-тын сорох. Боппуруска-ра» дьин темаларга рай-совет исполкомун пред-седателэ М.Е. Пермяков лекциялары улахан бол-бөмтөнү тартылар.

Занятые итени тэнэ оройуон тыатын хаһа-йыстыбатын сайдыатын чопчу боппурустарын ырытан «Агропромыш-леннай холбохтукка ха-һайыстыбаныа ахсаан, сыана уонна экономиче-ская көбүлээһин систе-маларын туһунан» лек-цияны райсовет испол-комун председателин солбуйааччы, райплан председателэ П.Г. Ки-риллин ахта.

ЭМЧИТЭР ТҮМСҮҮЛЭРЭ

Вахсыга оройуон вра-чебнай учаастактарын специалистара түмсөн эмтиир-сэрэтэр үлэни нэ-рийиһэ, баллыһа мате-риальной базатын бойа-күүһүнэн бөдөрүтүүгэ-хыттарын атастаһылар.

Манна олохтоох ба-лыһа коллектива Карл Маркс аатынан совхоз, иһиннэҥэ общественно-һын көмөлөрүнүн амбу-латория дьиктэ онторон өгөрөн үлэлиир. Вахсы-лар физиопроцедурнай эмтээһингэ киирбиттэрэ, аптека аһаллыыта, бы-тарх лабораторнай ана-лизтар онгоһуллар буол-буттара. Танас сууһар-сир, күүһа стационар-тан араарыллыбыттар. Онон санитарнай-гиги-

нической реэзия туу-һаҥа усулуобуйа баар буолбут. Ону тэнэ киз-куон агрогараж онгоһул-лудут Кордэрон агита-ции сродстволарын ба-ләмизээһингэ эмнэ бала-ча үлэ ыһылыытыт. Итин барытын тэрийи-тэ учаастактаагы балы-һа кылаабынай враһа В.А. Стручков албохтик үлэлээбит, билигин кө-рүүтүн биэрбит.

Малдыттар амбулато-рия, стационар үлэлэ-рин сийдин биллэсти-лэр, дьаһалла-садка, арыы сыаҥар сыратты-лар. Олорго санитарнай-гигиенической көрдөүл-лэр туһуулаһыларын ба-һыттылар. Бу түмүтүгэ кыра оро-

лору, хат дьахталлары хааччылыһа бэйэлэригэр опытытар акушеркалар В.Н. Копырина (Вахсы), К.Н. Данилова (Дирин), патронажнай медсестры С.Н. Оксимова (Вахсы) билиһиннэрдилэр. Ди-ринтан эпидемиолог ке-мелөөһөччүр А.П. Кы-чина санитарнай-гиги-енидэр үлэни тэрийи-туһунан кэпсэтэ.

Вахсыга сылдыбыт эмчиттэр опыты атаста-һыта маньык түмсүү-лэр улахан туһалаах-тары биллэстэн туура, кини баллыһа салаатата дьаһаллары салгыы те-рийиһиттэр бабардылар.

А. ПЕРМЯКОВ,
оройуоннаагы баллыһа
кылаабынай враһын
солбуйааччы

Сылгы иттиһэ—ударной фронт

АЙЫЛБАТТАН АНАЛЫН УМНУМУОХХА

Быйыл сылгы кысты-тын тэрээһиннээхтик тү-мүктүүр туһугар албах эби дьаһаллар ыһыт-лааллар. Оттон биһиги, Мугудай отделение-тын Маралайытаагы звено-тун сылгыһыттары, ол туһунан, кырдыгы кыс-табыһа эттэххэ, соопу-ла истэбит.

Кыстыкка киирингэ звено сылгытыгар 90 тонна от уулулубуттунан 30 тоннатын отделение-бытыгар төнүннэрдилэр. Итиннэ кыстык эрэбуол-батаһын санаттаахха сөп. Ыһылыһын эмнэ 100 тонна оту кэмчиллэһип-пит. Ол үрдүнэн оро-йуонна үһүс көрдөрүү-лэмнэһиппит.

Былкыһыт сылгытыг турута кыһаһаа суох. Ону, сүрүннөөн, хаста-рыны табатык тарйиан ситиһиһит. Билигин сыл-гы хаһарытар аһаан от-томмут аһаастары эрдэ сабааччылыг уонна онно ырбыт сылгылар суох. Бастаһы учаратт убаһалары кыһаһааччыт. Убаһа-ларын, тыйдыры болох-тоон тус-туспа хаарча-ха хаастарабыт. Дьингэ, бу-туох эрэ саһаһа кыһа-рыг буолбатах. Сылгы аһаахтат. Онуоха биһи-

ги, этиллибиттэн курдук, бөйөтүн айылбаттын да быһылыһан хаһарытар кизг уонна оттоох сору-сирдэри булларабыт. Сыл-гыга, сатаахтаах, атын элбэх тэрээһин сөччө-бачча наадата суох.

Күн өрүү-өрүү кизг-нит тарратан эбиһи-һан биэрэбит. Онно да элбэҥи ороскуоттааба-пыт. Быйыл барыта 60 тонна фураһынан кысты-гы туораттарбыт дьаһабыт.

Хаһан аһаһа үөрэммит сылгы эргиччи барыс-таах. Оттон ыһах курдук бөлөм, далай аһылыкка үөрэммит өттө, төттөрү, элбэх сыраны эрэйэр. Ха-һа уонна эһиниһи кыс-тыкка эмнэ итиннэ эл-бөх тэрээһини эрэйэр ту-рлара. Сылгыны чигдигэ аһатар төрдүттэн сыһа. Кини, айыһа ыһыһаах баһа, мөлдүн ыһаас ха-ры сөбүлүүр. Ону умнар сатамнат.

Быйыл сылгыга ыһа-һан кыстык буолла дьин саба бараһан айманар, сылгыны дэлэй отунан уонна фураһынан сыт-таһаарарга дьулуһар. Ү-лэһэннээхтэригэр, биэр илэ-лээхтэригэр кайдаһ эрэ сөбүлөөһүннэ, дьиннээх сылгыһыттарынан бары-

маары да тыһабыт. Вэ-йэм чаһаһын быйылгы кыстыкка сылгыларбар баара-суоһа 9 центнер оту ороскуоттаатым.

Оттон эбээһитэһиттэ-бит атыттартан кырата суох. Эвеноһа бөһүс буол-лан көрөр 805 сылгыбы-тын тыһыһаах иһтэргэ, кулун деловой тахсы-тын 30 бырыһыангэ тирлэргэ сорукутанабыт. Сну тэнэ биридин аты айыһы сылдыбыт.

Специалистара кытта сүбэлэһэн племенной үлэ-ни, эмтиир-сэрэтэр дьа-һаллары утумнаахтык ыһабыт. Онуоха хаан атаһаһыһа—сүрүн үлэ-бит. Водугуртан уонна Соловьевтан ураты оро-йуон бары кэһитиһтэ-риттэн атыттарды аһа-һыһыт хаһаҥа да сыла буолла. Маньаха убаһа-ны убаһага атаһаһар ор-дук табыһаһаах эбит.

Түмүктөөн эттэххэ, ханьык баһарар үлэҥэ кыһаһыһа, дьуһуур бы-рыһа. Быйылгы да кыс-тыкка сылгы итиннэтигэр үчүтэй түмүктэри сити-һэр ыһах төлөрү баар.

Д. СИВЦЕВ,
эвеноһой, Үлэ Кы-һыл Знамата орден
навалера.

Ырааһыңдар - чэбди-
иңдэр үлэлэргэ анал-
лаах ый түмүктөнөрсү-
бу көлөтө. Хас бирдини
ыңал, үлэ коллективтара
бу үлэргэ көмтөөхтүк кыс-
таллара эрейдилер.

РАБОЧАЙ КАДРДАР КЫҢАЛАРА

Үөрэби, спорду
дүүвэрэлээн

Аасыг үөрэх дыйлы-
гар бийиги хамгаандабы-
сройуул, хамгилексина-
спартакиадагыгар үхү-
мистолеммита. Көңү-
лүстүүгэ бийыл оройуон-
на бастаабыллыг, рас-
публика профтехучили-
щеларын бөлөхтөрүгү-
төрдүс мизэстэ буоллубут.
Спортинай базаны бө-
лөхтүүгүгэ училищелар-
улахан болдомто уурул-
лар. Ол курдук, стадиону-
оноробут, спортзалы туп-
сарыбыт, инвентарына-
хаччына сатыыбыт.

Вышнее баскетбол, волейбол, гиря, бокс, хаймар уонна көгүл тустуу сенибэлэрэ үлэлиилэр. Группалар икки ардыларыгар спорт түөрүөрүнүгү күрөхтөнүн алытылына. Ону таһынан күрөтөр икки ардыларыгар баскетболга уонна оспайга олорорчуларга охсуол теһиһилер күрөхтөнүнүгү тэрийдиги. Учүлүсчө комплекснай спартакиадатыгар уолаттарга шофёрдар группаларга, кыргыттарга өүрүөт аһын үүннэрэччү. Маастар илэтигэр үөрэнэр I күрөс иһикки иһэлэр Ити күрөхтөнүлэр түр уолаттарга 8, кыргыттарга 3 хамаанда кытылыны ылар.

Бийыл ГТО 50 значимистарын, 36 маассабай спорттуктарын бэлэмнээр соруктаахпыт. Билигин ГТО комплексин кичиги нормативтарын ападаах комиссияны тэрийэн туттарыны ыытылдьабыт. Онтон сайыгыты бэлэмнээбэхпит.

Г. НИКОЛАЕВ,
филиале

Редактор А. Е. ЧУЧУГИНАРОВ

Карл Маркс аатынан совхоз Одылуунна-
ры отделениетын салалтата, сельсовет испол-
кома, ветеринарнай станция уюна ветбамба-
торияны коллективтара совхоз ветфельдше-
по М. Н. Неустоевага балта

АРТЕМЬЕВА Анна Николаевна
соҳувардык олбүтүнэн кутурваннарын тиэр-
дэллэр.

УСУЛУБУЙА
ТОЛОРУ
ХААЧЧЫЛЛАР

Урогнэгччлэр араас спортивнай секцияларга, предметнэй, ууг-уран самодетельность курсуноктарыг дээрхтаналлар, оройонига, республикада мытааллар күрэхтринилэргэ, предметнэй олимпиадаларга, идэнэл конкуретэри сэгтһинилэхэтиг хытгааллар. Ол курдук, быйлыг тустуунтарбыг оройонига баастаатылар, хаймардүүттар дадалы куларана суох түмүктэниилэр. Химия, физика, математика республикатаагы олимпиадаларыг бийнэ хамтааларбыг торлус буюула. Респа

М. НОГОВИЦЫН,
СПТУ директорын
үөрэх чаарыгаар салбуйлааччы.

КОМСОМЛЬСКИЙ ТУБУКТАРВИТ

Д. МАКАРОВА,
исполн. секретаря

СИР БЫЙАНҒЫН ЫЛЫАХПЫТ

«Биир илээххэ кэртэнэ» дэицэтээххэ кэрүү конкурска, уус-уран саамодельностька, бэйэйлэньиытын былыстапка-тагар, КВН-парга, тылынан сурунналы кэрүүт бастаан группабет пилитесмэка Чөркөөхтөөрү музейлар экскурсиялар сымаллыбыта.

Выйыл үөрэхтинин бүтүрүм Ас-төл программа-тын олохко киллеришп-сөмөй кылаалыгына кил-лээр бадалахтыг. Ви-дигини үөрөтүп Р. П. Масленинкова, Е. П. Гуляева, А. Н. Нова-го д. а. улаанын ма-танабыт.

Мария БАРАШКОВА

Смийнхна: РСФСР
профтех- үөрэхтэшингэ
үтгэлзэх учуутала А. В.
Ноева уруугу ыштар.

«Новая жизнь» — орган Чурапчинского
КПСС и районного Совета народных депутатов
АССР.

БНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтой индекс 678700, Чурапчы с
Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 21-395, отдалар —
21-495, үөлсөй — 21-505.

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке.
 № ЗАКАЗА 40.

Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ,
с. Чурепчо, ул. Наркис Маркса 12. Тираж 3283